
TEHILLIM 121: A BIBLICAL TEFILLAT HA-DERECH

R' Yair Lichtman

JUNE 28, 2023
CONGREGATION KINS
פרשת חקת-בלק תשפ"ג

(1) TEHILLIM 121

- (1) A Song of Ascents. I will lift up my eyes to the mountains. From where shall my help come?
- (2) My help comes from Hashem, who made heaven and earth.
- (3) He will not suffer your foot to be shaken. He that keeps you will not slumber.
- (4) Behold, He that keeps Israel does not slumber or sleep.
- (5) Hashem is your keeper. Hashem is your shade upon your right hand.
- (6) The sun shall not smite you by day, or the moon by night.
- (7) Hashem shall keep you from all evil; He shall keep your soul.
- (8) Hashem shall guard your going out and your coming in, from this time forth and forever.

- (א) שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים
מֵאֵין יְבֹא עֲזָרִי.
- (ב) עֲזָרִי מֵעַם י"י עֲשָׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
- (ג) אֵל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אֵל יְנוּם שְׁמֶרְךָ.
- (ד) הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמְרֵךָ
יִשְׂרָאֵל.
- (ה) י"י שְׁמֶרְךָ י"י צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ.
- (ו) יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכָּה וְלַיְלָה בִּלְוָה.
- (ז) י"י יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת
נַפְשֶׁךָ.
- (ח) י"י יִשְׁמֹר צְאוֹתֶךָ וּבֹאֶיךָ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם.

COMMENTARY

(2) SHIUREI R' OVADIA SEFORNO TEHILLIM 121:1

יאמר אם כן, בהיותי בגלות אֲשָׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים – שהם השרים והמלכים – מֵאֵין יְבֹא עֲזָרִי, והייתי אומר, זה השר יעזורני, וזה המלך, וסוף סוף עֲזָרִי היה תמיד מֵעַם ה' עֲשָׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שהיה מכריח שמים וארץ שלא בטבעם כדי לעזורני ולהצילני:

He said, "when I was in exile, 'I raised my eyes to the mountains' – who are the officers and kings – 'from where will my help come?', and I would say, 'this officer will help me, and this king,' but in the end, 'my help' was always 'from Hashem, Creator of heaven and earth,' who compels heaven and earth to go against their nature in order to help and save me."

(3) ROBERT ALTER, *THE BOOK OF PSALMS*, TEHILLIM 121:1

Those scholars who think that the "songs of ascents" are psalms framed for pilgrims to Jerusalem see here a specific reference to the mountains around Jerusalem and imagine that the going and coming of the last line refer to the pilgrim's departure from Jerusalem after coming to the temple, to travel through the potentially dangerous Judean hill country.

(4) RADAK TEHILLIM 121:1

אשא – כמו המצפה עזר מרחוק שעולה על ההרים ונושא עיניו אילך ואילך לראות אם יבאו לו עוזרים.

"I will lift up my eyes to the mountains" – Like one who awaits help from afar, who climbs mountains and lifts his eyes this way and that, to see whether people are coming to help him.

(5) BEREISHIT RABBAH 68:2

רבי שמואל בר נחמן פתח (תהלים קכא, א): שיר למעלות אשא עיני אל ההרים, אשא עיני אל ההורים למלפני ולמעבדני. (תהלים קכא, א): מאין יבוא עזרי, אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה מה כתיב ביה (בראשית כד, י): ויקח העבד עשרה גמלים וגו', ואני לא נגום אהד ולא צמיד אהד. רבי חנינא אמר גדוד שלחו. רבי יהושע בן לוי אמר שלח עמו, אלא שעמד עשו ונטלה ממנו. חזר ואמר מה אגא מובד סברי מן בריי, חס ושלום, לית אגא מובד סברי מן בריי, אלא (תהלים קכא, ב):

Rabbi Samuel Bar Nachman opened [his homiletic exposition with the following verses]: "A song for ascents. I lift my eyes to the mountains (harim)." (Ps 121:1) [Read the verse] I lift my eyes to my parents (horim), meaning my forebears and my teachers." "From where will my help come?" (Ps. 121:1) Jacob said: 'At the time that Eliezer came to bring (my mother) Rivka (as a wife for my father) what is written of him? "Then the servant took ten of his master's camels." (Gen. 24:10) And I don't even have a single earring or bracelet!' Rabbi Hanina said, he sent him empty handed. Rabbi Yehoshua ben Levi said, 'he sent with him, but Esav arose and took them away from him. Jacob retorted, 'Am I one to lose my trust in my Creator? God forbid that I should lose my trust in my Creator!' Rather, "My help comes from the Lord!" (Ps. 121:2)

(6) BEREISHIT 28:10-21

(י) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. (יא) ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשיתו וישכב במקום ההוא... (טו) והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיה אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך... (כ) וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל וכגד ללבש. (כא) ושבתי בשלום אל בית אבי והיה י"י לי לאלהים...

(10) Yaakov departed from Be'er Sheva and went to Charan. (11) He happened upon the place and spent the night there since the sun had set. He took from the stones of the place and put one at his head and lay down in that place... (15) And, behold, I am with you and I will watch over you everywhere that you go, and I will return you to this land because I will not forsake you until I have done that which I have spoken of to you."... (20) Yaakov took a vow, saying, "If God will be with me and watch over me on this path that I go, and gives me food to eat and clothing to wear, (21) and I return in peace to my father's house, and Hashem will be for me a God...

(7) DA'AT MIKRA TEHILLIM 121:1

"I lift up my eyes to the mountains" – I raise my eyes and gaze upon the mountains, and I ask myself, "From where will my help come?" From where can I possibly receive help? This verse expresses the sentiments of a man going on a journey through the mountains. He lifts up his eyes toward the mountains through which he will pass, and he asks himself: Is there anyone among these mountains who will come to my assistance and will protect me from the dangers that lie in store for travelers? It is also possible that the questioner is going on his journey alone, and he looks at the mountains to see whether there is someone there who will accompany him on his journey.

אחת, והיא מדרך הגיון. אשא עיני אל-ההרים – הנני נושא את עיני ומביט בהרים ושואל את עצמי: מאין יבא עזרי – מאיזה מקום אפשר שתבוא לי עזרה? כתיב זה נאמר בלשון אדם היוצא לדרך העוברת בהרים, והוא מרים עיניו אל ההרים שהוא עתיד לעבר בהם, ושואל את עצמו: כלום יש בין ההרים האלה מי שיבוא לעזרתי ויגן עלי מפני פרעניות המזדמגות לעוברי דרכים? ואפשר שהשואל הולך בדרך יחיד, והוא מסתכל בהרים, שמא יש שם אדם שיתלנה אליו בדרך. 'מאין יבא

(8) AHARON POLLACK, *AL HA-SETUMOT B'MIZMOR*, PP. 447-449

The content of the song gives the impression of a farewell party held in the house of someone planning to set out on a journey... It is well known that from ancient times the roads in the East posed a danger to travelers in general, and to merchants in particular... It has been suggested, therefore, that anyone planning to set out on a journey would invite guests to his house... so that they should escort him with their blessings and wish him a successful trip... The poet describes such a party.

Know that even today such parties are common among the Arabs... The party usually ends in this fashion: The host proclaims: "May it be God's will that I see your faces in peace" (that is to say: O, that when I return, I should find you well and healthy.) The guests respond: "May God take you out in peace, and bring you back in peace!"

(9) TEHILLIM 124:8

(ח) עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם י"י עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

(8) Our help is in the name of Hashem, who has made heaven and earth.

(10) ELCHANAN SAMET, *IYUNIM B'SEFER TEHILLIM*, TEHILLIM 121

נראה כי המברך ממשיך את דברי הביטחון של היוצא לדרך, תוך שהוא מפרט שני תחומים שבהם ימצא היוצא לדרך עזר מעם ה'. האם ניתן להצביע על חידוש עקרוני או על שינוי בדברי 'המברך' לעומת דברי הביטחון הקודמים שהיו בכפי היוצא לדרך עצמו? הבה נצביע על שלושה חידושים כאלו:

1. בקשת העזר של היוצא לדרך התייחסה לממד המקום בלבד: "הַהָרִים", "מֵאֵין", "עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ". לעומתו, המברך מציין שני ממדי שמירה, ממד המקום וממד הזמן – שמירה טוטאלית.
2. היוצא לדרך משתמש פעמיים בשם 'עֲזַר', ואילו המברכו משתמש בשורש שמ"ר, כשהוא מכנה את ה' "שְׁמֶרְךָ". מכאן ואילך השורש עז"ר אינו מופיע עוד במזמור, ואילו השורש שמ"ר מופיע כמילה מנחה לאורך המזמור עוד חמש פעמים.
3. היוצא לדרך משתמש במשפט כללי, הלקוח מאוצר פתגמי הביטחון בה' – ה' עושה שמים וארץ, שהוא עוזרם של ישראל (קכ"ד, ח), הוא יהיה בעזרי. אולם המברכו מאחל לו כי ה' ישמור אותו **בהשגחה אישית** – "אֵל יִתֵּן לְמוֹט רַגְלֶךָ", ועל כן הוא מכנה את ה' "שְׁמֶרְךָ".

It seems that the person pronouncing the blessing continues the words of trust expressed by the traveler, while specifying two areas in which the traveler will find help from God. Can we point to some fundamental novelty or change in the words of the person bestowing the blessing, as opposed to the previous words of trust in the mouth of the traveler himself? Let us point to three such novelties:

1. The request for help on the part of the traveler related exclusively to the dimension of place: "the mountains," "from where," "who made heaven and earth." In contrast, the person bestowing the blessing mentions two dimensions of protection, the dimension of place and the dimension of time – total protection.

2. The traveler twice uses the term *ezer*, "help," whereas the person blessing him uses the root *shin-mem-resb*, referring to God as *shomreka*, "He who keeps you." From here on, the root *ayin-zayin-resb* does not appear again in the psalm, whereas the root *shin-mem-resb* appears as a guide word the entire length of the psalm five more times.
3. The traveler uses a general saying, taken from the treasury of adages regarding trust in God – God who made heaven and earth, who is the help of Israel (*Tehillim 124:8*), He will help me. The person blessing him, on the other hand, blesses him that God should offer him **personal protection** – "He will not suffer your foot to stumble," and for this he refers to God as **"He who keeps you."**

(11) DA'AT MIKRA TEHILLIM 121:4 N. 2 א

בפסוק ג אמר: אל-יתן ... אל-ינום, והוא לשון משאלה וברכה. ובפסוק ד אמר לא-ינזם ולא ישן, והוא לשון קביעת עובדה.

In v. 3 it says *al...* which is language of request and blessing, while in v. 4 it says *lo*, which is language of fact.

(12) IBN EZRA TEHILLIM 121:4

הנה – שומר ישראל – הוא יעקב אבינו, ושמרתיך בכל אשר תלך (בראשית כ"ח:ט"ו), והוא היה ישן.

BEHOLD, HE THAT KEEPETH ISRAEL. Israel refers to our father Jacob. God told him, "I will keep thee whithersoever thou goest" (Gen. 28:15). Jacob was then asleep (*ibid.* 11–12).

(13) DA'AT MIKRA TEHILLIM 121:4

The one being blessed replies "Guardian of Israel," to allude to the fact that he includes himself among all of Israel and trusts in the One who guards His nation, Israel, that He will guard him also.

אומר 'שמרך' והמתברך עונה 'שומר ישראל',
לרמו, שהוא כולל עצמו בתוך כל ישראל ובטח
במי ששומר את עמו ישראל שישמר גם אותו.

(14) PESACHIM 111A

אמר רבי יצחק, מאי דכתיב: "גם כי אלה בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי" — זה הישן בצל דקל יחיד, ובצל לבנה.

Rav Yitzhak said: What is the meaning of that which is written: "Though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil, for You are with me" (Psalms 23:4)? This is a person who sleeps in the shadow of a single palm tree, and in the shadow of the moon.

(15) IBN EZRA TEHILLIM 121:6

ידוע כי השמש תזיק ברוב החום שלה והלבנה בלילה תוסיף לחה מולדת תחלואים וזה הדבר ברור ומנוסה.

It is known the sun causes much damage because of its heat. The moon at night adds moisture [to the air]. This gives birth to diseases. This is clear and tested.

---

(16) RADAK TEHILLIM 121:7

י"י ישמרך מכל רע – שלא יזיקוך בני אדם וחיות השדה.

May Hashem protect you from all evil – so that people and wild animals don't harm you.

FURTHER READING

---

(17) R' HIRSCH TEHILLIM 121:1-2

This is a song *for* the ascents, a song which expresses the thoughts from which we are to derive the strength and confidence for “ascending” at all times and from the iniquities of all times.

(18) IGRA D'PIRKA 227

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי: יש לפרש כשאשא עיני אל ההרים והנה תראה תבור וכרמל הרים גבנונים על שהיה בהם גבהות משא"כ סיני ההר חמד אלקים על שהיה נמוך וכאילו בטל לגבי הרים הגבוהים. וז"ש אשא עיני אל ההרים (ואתבונן ע"י ההרים כי) מאין יבא מזרי (כשאני "אין" ואפס אז יבא עזרי). ע"כ אמר בכאן שיר למעלות שהוא המלכות הניקנית בלמ"ד מעלות. והנה המלך מתנשא על העם, ודוד היה... מתעדן עצמו כתולעת ואמר אשא עיני וכו' וכנ"ל ואראה כי מבחינת "אין" יבא עזרי.

(19) RASHI TEHILLIM 121:1

שיר למעלות – הפשט כשהיו הלויים מתחילין לעלות במעלות אמרו שיר זה אף על פי שזה השיר לא נכתב בראשונה אין מוקדם ומאוחר.

The simple meaning is that when the Levites began to ascend the steps, they recited this song. Although this song is not written first, there is no chronological sequence.